

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1942. 7.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Teleki Pál

Idő

"1942"

Személy

Gróf Teleki Pál józsefieri palotáját megvásárolta a Hitelbank

A József-tér 7. szám alatt áll a régi palota, ahol gróf Teleki Pál, Magyarország megboldogult miniszterelnöke lakott. Övé volt a ház, itt született és itt dolgozott hosszú esztendőkön át a nagy tudós, a kiváló államférfi. Tragikus halála után özvegye hosszú ideig szanatóriumban pihent, majd nemrég visszaköltözött a palotába. Itt azonban a szomorú múlt gyászos emlékei kísértettek. Gróf Teleki Pál özvegye fiával és leányával egyetértésben elhatározta, hogy a palotát eladja.

Ez meg is történt. A józsefieri Teleki-palotát megvette a Hitelbank és az épületben, ahol gróf Teleki Pál hatalmas könyvtára volt s melynek falain a nagy magyar államférfi emlékét őrzik, már meg is kezdődött a tatarozás, az átalakítás.

150 esztendeje itt a József-téren hosszú sorban még kincstári söraktarak állottak. Akkoriban a teret Só-térnek is hívták. Mikor azután 1818-ban a raktárakat a mai belvárosi Só-utca környékére telepítették, a felszabadult

háztelkeket elárverezték és lassan megindult az építkezés. A József-tér 7. számú házat 1840-ben egy görög származású pesti polgár, Murat Panajot vette meg — mint az egykorú feljegyzések hitelesítik — a 112 négyszögletes 500 forintért. Tőle került néhány év múlva a gróf Teleki-család birtokába az épület és itt született, élt és dolgozott a tragikus sorsú nagy magyar államférfi: gróf Teleki Pál. Édesanyja, gróf Teleki Gézané sz. Muráti Irén, ak az elmúlt ősszel halt meg 91 esztendőskorában, szintén itt született.

Allok az öreg, sárga kétemeletes sarkház előtt és keresem a történelem hangulatát. A második emelet ablak-szémei lehúnyt pillákkal álmodnak, alattuk azonban néhány ablakszárny a friss levegőre tárul és belülről kalapálás és gyalulás hallatszik. Elfogódottan indulok a kapunak és akadály nélkül feljutok a görbe, keskeny csigalépcsőn az első emeletre. A köveken, ahol annyit járt a néhai miniszterelnök, hangosan koppan a lépés, a lép-

csőn hosszú, sötét foltként húzódik a nemrég felszedett szőnyeg nyoma.

Nyitott ajtók fogadnak. Az üres szobákban festékes vödörök és létrák állnak. A zaj, a füttyülés és a munkások hangos beszéde visszhangzik, néhány ajtó friss fehéren árasztja az erős festékszagot. Itt, az első emeleten már az új tulajdonos megbízásából végzik az átalakító munkát. Irodák lesznek a régi lakásból.

Gazdát cserélt tehát a Teleki-ház.

Mindig a csend lakott benne, előkelő és tartózkodó csend. Míg mellette sietősen versengett a világvárosi fejlődés, pezsgő életű paloták szöktek körülötte a magasba, a sima aszfalton pedig autótűlkök kórusa harsogott, az alatt a régi ház megmaradt annak, ami volt. A csend és a tudomány ott honának.

Az államférfi, akit megfeszített és sokoldalú munkára sarkalt az állandóan átérzett felelősség, ide tért meg. Kabátjával együtt megkönnyebbült vállal tette le egy lélegzetnyi időre az országos politika egyre súlyosodó gondját. Az egyik csendes szoba mélyén a nyugalom ritka óráiban könyvei fölé hajolt, miközben az alkony tűnedező fényei megvillantak a nagy földgömbön. Földrészekre és országokra esett így a fény és borult az árnyék s ez a földgömb, amely alatt ott sötét-

lett az olvasó professzor komoly arc-éle, egyben szimbóluma volt az államférfi világrészek méreteiben jelentkező feladatának.

Az országos ügyek intézése mellett gróf Teleki Pál munkaprogramjában elfért az öreg öreg ház ügyeinek gond-

ja is. Nemesen egyszerű egyéniségének rokonszenves vonásait jellemző apróságok tükrözik. Mindenre kiterjedt a figyelve, mindennek utána járt.

Gyöngéden bánt az ódon épülettel. Például gondosan ügyelt arra, hogy a házban levő üzletek milyen formájú és nagyságú címbetűket használnak, nehogy valamilyen kirívó névtábla elrontsa az öreg ház nyugalmas stílusát.

Puritanizmusát jellemzi, hogy amikor az első bécsi döntés után hazaérkezett és a ház üzlethelyiségbérlői hatalmas virágcsokrot küldtek neki, ezt nem fogadta el, annyira nem volt kedvére való semmiféle ünneplés.

Egyszer az egyik üzlet a miniszterelnök távollétében — a gondnok engedélyével — fényreklámot szereltetett fel. Amikor Teleki Pál meglátta a színesen égő táblát, azonnal leszereltette, mert nem tűrt rikoltó reklámot az öreg palotán.

Ugyanez a cég terjeszkedni akart és mindenáron ki akarta bérelni a szomszédos képkeretező boltját. Gróf

Teleki Pál azonban hallani sem akart erről. Sokszor jött ugyanis haza hivatalából a késő éjszakai órákban és ilyenkor fényt látott kiszűrődni a képkeretező üzletéből, ahol az szorgalmasan dolgozgatott. Az ilyen munkás embernek soha nem tudott volna felmondani gróf Teleki Pál.

Gróf Teleki Pál nincs többé, árván maradt palotájába irodák költöznek be. Özvegye — úgy halljuk — elköltözik vidékre.

A híres Teleki-palota gazdát cserélt...

Gábris István